

Grażyna Pawlak – Dyrektorka Fundacji im. prof. Mojżesza Schorra

Na spotkaniu czwartkowym 13 lutego 2020 roku gościliśmy panią dr Grażynę Pawlak, która pięknie opowiedziała historię Jesziwy Mędrców Lublina. Poniżej zamieszczamy pełną treść jej wystąpienia.

7 grudnia 2017 roku w Lublinie miało miejsce uroczyste otwarcie jedyne na świecie „**Muzeum Historii Jesziwy Mędrców Lublina**”. Twórcą Jesziwy, a także autorem do dzisiaj żywotnego projektu „Daf Jomi” (z hebrajskiego karta codzienna) był światowej sławy Rabin Majer Szapira (1887-1933) – Żyd, wyznający tradycyjne wartości judaizmu, ale jednocześnie wspaniale odczytujący współcześnie wyznawane wartości otoczenia zewnętrznego.

Inicjatorem przedsięwzięcia była Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie, która zwróciła się do naszej Fundacji z propozycją przygotowania wystawy w budynku dawnej Jesziwy w Lublinie. Był to dla nas zaszczyt. Po pół roku od rozpoczęcia projektu nastąpiło uroczyste otwarcie wystawy.

Głównym założeniem idei „Daf Jomi” jest, aby każdy Żyd przestrzegający przykazań Tory, codziennie studiował inną stronę Gemary (cały cykl trwa 7,5 roku).

Program ten – pisał rabin Szapira – stworzy wspólny język dla naszego narodu. Kiedy spotka się dwóch Żydów z różnych miast czy nawet różnych krajów, wspólna wiedza wynikająca z tego, iż w tym samym czasie studiują ten sam fragment Gemary sprawi, że może zrodzić się między nimi więź głębokiej przyjaźni. Zwieńczeniem okresu studiowania są wspólne radosne obchody, w których uczestniczą setki tysięcy Żydów na całym świecie. Marzeniem Szapiry było, aby planowana jesziwa była najnowocześniejsza w świecie.

Oba projekty rabin zaprezentował w roku 1923 podczas pierwszego światowego kongresu Agaudas Israel w Wiedniu.

Ten niezwykle wizjoner, znakomity propagator swoich projektów już po siedmiu latach zrealizował je.

Pierwszy cykl „Daf Jomi” zakończył się w roku 1930. Uroczystości Szapira zorganizował przed swoim domem w Piotrkowie – w ten sposób komunikując, że nauka może odbywać się i w jesziwie i w domu.

Otwarcie Jesziwy Mędrców Lublina nastąpiło także w roku 1930. W uroczystości wzięło udział tysiące osób z całego świata.

Badania archiwalne przeprowadzili pracownicy Fundacji oraz nasi uczniowie jako ochotnicy. Uzyskany materiał faktograficzny przerósł nasze oczekiwania. Zdjęcia do tej pory nie publikowane, w tym zdjęcia rodzinne, dokumenty, artykuły prasowe – to wszystko sprawiło, że wystawa cieszy się ogromnym powodzeniem wśród tysięcy religijnych Żydów (i nie tylko) przyjeżdżających z wielu krajów.

Zwiedzający mogą zapoznać się z działalnością Majera Szapiry, pełniącego funkcję rabina w różnych miejscowościach, z historią Jesziwy, jej programem nauczania i życiem codziennym studentów. Układ plansz w sali poświęconej życiu naszego bohatera symbolizuje zwój Tory. Inny pomysł mieliśmy dla sali ilustrującej życie codzienne talmidim – wpisuje się ona w graficzny układ karty Talmudu. Chcąc spotęgować empatię zwiedzających dla osobowości rabina i jego dokonań, prawie każdą planszę opatrzyliśmy wypowiedziami rabina odnoszącymi się do prezentowanej problematyki.

Na realizację projektu otrzymaliśmy dofinansowanie z Narodowego Centrum Kultury. Wsparli nas również: Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie, Hotel Ilan, Biuro Kultury Urzędu Miasta Lublina oraz firma ELMAX. Wydarzenie objął patronatem honorowym Prezydent Miasta Lublina – Krzysztof Żuk oraz Naczelny Rabin Polski – Michael Schudrich. W otwarciu uczestniczyło wielu gości z Izraela, między innymi stryjeczny wnuk założyciela lubelskiej Jesziwy – Meir Shapira, współpracujący z naszą Fundacją Rabin Mosze Pinczuk oraz Rachel Yud. Partnerami wystawy byli: Ganzach Kiddush Hashem, Netanya Academic College, Ośrodek Brama Grodzka Teatr NN oraz Muzeum Lubelskie. Wydany został katalog wystawy.

W ramach podziękowania za promowanie kultury i tradycji żydowskich oraz zaangażowanie w rozwój historycznej świadomości mieszkańców Lublina, wiceprezydent Miasta Lublina – Artur Szymczyk – wręczył partnerom izraelskim pamiątkowe medale.

Wystawa będzie uzupełniana materiałami uzyskiwanymi w efekcie dalszych badań. Chcemy także opatrzyć ją cytatami rabina Chaskela Bessera, który zrobił bardzo wiele dla popularyzowania „Daf Jomi” w Stanach Zjednoczonych, a Jego zasługi dla rozwoju społeczności żydowskiej w Polsce są nieocenione.

Tworzymy także „Księgę Historii Studentów Jesziwy Chachmej Lublin”. Archiwum Państwowe w Lublinie udostępniło nam ponad 300 skanów kwestionariuszy, które były wypełniane podczas wstępnej rozmowy z przyszłymi studentami jesziwy. Są tam ich nazwiska, daty i miejsca urodzenia oraz imiona rodziców. Jednak studentów było znacznie więcej. W archiwach miejskich, żydowskich oraz w archiwach cyfrowych odnotowaliśmy jeszcze inne osoby.

Wiele nazwisk talmidim odnaleźliśmy na „liście Suigihary”, japońskiego konsula w Kownie w latach 1939-40.. Chiune Sugihara w ciągu kilku tygodni 1940 roku wydał Żydom uciekającym przed hitlerowcami ponad sześć tysięcy japońskich wiz tranzytowych. Żydzi z wizami od Sugihary przedostawali się przez ZSRR koleją transsyberyjską do Władywostoku, skąd część z nich popłynęła do Kobe w Japonii. Tam pomoc dla nich organizował polski ambasador w Tokio Tadeusz Romer, który w okresie wojny załatwił wizy do różnych krajów ponad dwóm tysiącom polskich i litewskich Żydów.

Listę studentów Jesziwy Chachmej Lublin będziemy sukcesywnie wzbogacać. Na razie przy niektórych nazwiskach są tylko dane osobowe, przy innych są już informacje o ich losach. Staramy się także opisać historie ich rodzin – w ten sposób pokazujemy z jak różnych środowisk pochodzili. Wszystkie informacje i materiały ilustracyjne będziemy umieszczać na naszej stronie www.schorr.pl, w zakładce „Talmidim”.

Naszym marzeniem jest opublikowanie fotobiografii rabina Majera Szapiry – jednego z najświetniejszych polskich Żydów.

Jesziwy już nie ma, ale do dzisiaj setki tysięcy Żydów na całym świecie co 7,5 roku celebruje ukończenie cyklu „Daf Jomi”, wspominając zasługi Majera Szapiry. W wielu naszych rodzinach rozsianych po całym świecie odnajdziemy opowieści o studiowaniu metodą „Daf Jomi” – w mojej także.

Otwarcie muzeum w grudniu 2017 roku

JESZIWA CHACHMEJ LUBLIN

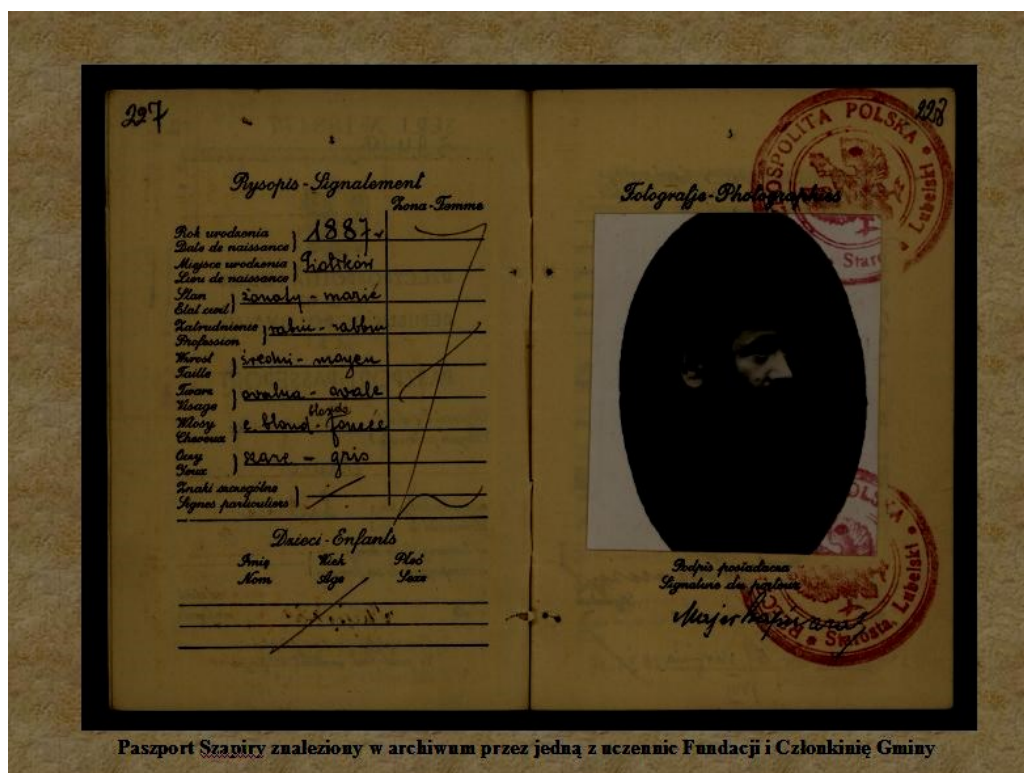

DAF JOMI

Studenci Jesziwy Chachmej Lublin z ojcem rabina Majera Szapiry – rabinem
 Jakowem Szimszonem Szapirą.
 Ze zborów Archiwum Ganzach Kiddush Hashem

Paszport Szapiry znaleziony w archiwum przez jedną z uczennic Fundacji i Członkinię Gminy

RODZINA SZAPIRY

Żona rabina Szapiry – Malka Towa Szapira - siedzi przy stole (z lewej)

Rabin Szapira z ojcem i bratem